

UREDNIČKA RIJEČ

Tematski okvir unutar kojega su nastali radovi za drugi broj "Početaka" snažno je obilježen određenom antropološkom notom. U ovom broju u središtu našeg zanimanja je čovjek, promatran kroz prizmu vlastite pogođenosti i zatočenosti u trenutak koji stalno izmiče. Čovjek današnjice, suočen s mnogobrojnim, nestalnim, čak proturječnim životnim modelima, ostaje neopredijeljen u mnoštvu nepomirljivih svjetova. Drugim riječima, taj zatočenik modernosti, ili biće preplavljeno tragovima različitih utjecaja i ovisnosti, odnosno, biće koje je najprije razbaštinjeno i istrgnuto iz naslijeđenog i povijesno posredovanog kulturnog konteksta, istodobno je upućeno na stvaranje novog - "vlastitog" kulturnog obzorja i, pritom, nužno poštivanje sveprisutne različitosti, makar i međusobno oprečnih svjetonazora.

U tom sklopu razmišljanja o današnjem društvu, "lišenu velikih ciljeva i razloga postojanja", i teretu ljudskog bivanja u takvom društvu, nameće se neizbježno i demografsko pitanje. Kao takav, demografski problem je sveprisutna pojava koja ne zaobilazi značajnije gotovo nijedan kutak zemlje. S tim da pritom valja upozoriti, kako se on zapravo očituje s dvojakim učincima: s jedne strane imamo izraziti i zabrinjavajući pad stope nataliteta (što određuje starosnu strukturu stanovništva), a s druge strane premda rijetko, u pojedinim azijskim zemljama imamo istodobno pojavu prenapučenosti. Problem nastaje onog trenutka kada se u prilog toj negativnoj stopi nataliteta pridruži promišljena i sustavna kampanja provođena od strane moćnih i utjecajnih "zatočenika egosfere", odnosno, kada čovjek obilježen *općom ravnodušnošću prema svakoj obvezatnosti* prisvaja sebi pravo odlučivanja u pitanjima kod kojih nema pravo odlučivanja. Autor, naime, tematizira demografski problem, te svojim razmišljanjem i prikupljenim podacima želi prekoračiti zakon šutnje i progovoriti o toj zataškivanoj temi.

Uz demografski problem drugi autor paralelno upozorava na bijedu i zapuštenost onih koje smo imenovali "rubnim osobama" i prepustili im da se igraju bez nas na rubovima užarenog vulkana.

Nadalje, slijedi jedan rad koji ima osnovnu nakanu izdvojiti temeljne oznake kulturne antropologije suvremenog društva. Autor ukratko iznosi

temeljna obilježja humanističkog i renesansnog shvaćanja čovjeka, te konačno želi obrazložiti i upozoriti na *logički slijed* do suvremenog antropocentričnog i funkcionalističkog mentaliteta i kulture. Valja napomenuti da je taj rad o temeljnim obrisima kulturne antropologije suvremenog društva napisan kao odgovarajući pandan radu kojeg objavljujemo u rubrici *Franjinim stopama* a nosi naslov Franjina antropologija. Naime, dok jedan od autora govori o položaju i razumijevanju čovjeka u današnjem društvu, drugi autor iznosi podrobnu viziju čovjeka kako ju je zamišljao i osmislio svetac iz Assisa. Namjera je drugog autora da iznese Asižaninovo viđenje čovjeka, odnosno, naglasi neodvojivost antropologije od teologije, što se predstavlja kao nužnost i jedina alternativa pri zahtjevu novog praktičnog i teorijskog promišljanja o odnosima; čovjek - čovjek, odnosno, čovjek - Bog.

Radom *Smrt u Pohvalama stvorova* dobivamo jedan zaokruženi pogled Franjinog odnosa, kako prema životu, tako i prema smrti, jer se ta dva odnosa međusobno uvjetuju.

Nadalje, jedan od autora razmišlja o sportu kao obliku suvremenog asketizma. Zapravo, postoji, bez dvojbe, u stvarnosti dobro ukorijenjeno obrazloženje osnovne teze rada da se sport kao takav izrodio u oblik modernog odnosno profano protumačenog asketizma, ili izraz pretjeranog nastojanja da se po svaku cijenu premaše granice vlastitih mogućnosti. Drugim riječima, autor tematizira sve češću i izraženiju pojavu komercijalizacije sporta i njegovo preusmjerenje u drugom smjeru od onog izvornog: širenje osnovnih vrednota istine, dobrote, mira, solidarnosti...

Uz to imamo i drugo zanimljivo razmišljanje, na temelju poznate priče Richarda Bacha o Jonathanu galebu i njegovoj odvažnosti, čak drskosti, da iskorači iz okoštalih okvira tradicije i odmetne se u opasno, ali ipak za sve korisno proučavanje. Konačno, donosimo i jedan prikaz hrvatskog prijevoda odabranih poglavlja Vlačićeva djela *Clavis* (Ključ) u kojem se govori o ars interpretandi (umijeću tumačenja) svetopisamskog teksta i uočavanju temeljnih poteškoća pri pokušaju odčitavanja osnovne namjere svetopisamskog pisca i njezinog dovođenja u svezu s konkretnom društveno-religijskom stvarnošću.

U rubrici *Književni izlog* donosimo prozne i poetske pokušaje izražavanja i posredovanja vlastitih zapažanja, te osobnih nutarnjih bogatstava. Napokon, uz redovitu kroniku Teologije i priopćavanje značajnijih događaja iz bogoslovske života i rada, ovaj broj zaključujemo kratkim osvrtom na život i djelo preminulog profesora na našoj Teologiji fra Stjepana Vučemila.

Svima Vama, cijenjeni čitatelji, kojima ovaj broj dođe u ruke želimo ugodno i korisno čitanje!